

Nr 107.

Godkänd av första kammaren den 27 april 1917.

Godkänd av andra kammaren den 27 april 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning och förslag angående det kommunala utskyldstreckets begränsning.

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 9.)

Till Konungen.

I inom riksdagen väckta motioner har hemställts om avlåtande av framställning till Kungl. Maj:t med anhållan att, efter förutgången utredning, förslag måtte för riksdagen framläggas om begränsning av den tid, under vilken obetalda utskylder medföra förlust av kommunal rösträtt enligt i huvudsak samma grunder, som äro bestämda i fråga om den politiska rösträtten.

Till stöd för denna hemställan har i motionerna anförts, bland annat, följande:

»För valrätt till riksdagens andra kammare fordras bland annat att hava erlagt de utskylder till stat och kommun, vilka förfallit till betalning under de tre närmaste kalenderåren före det år, då val ägt rum. Kommunalförordningarna åter uppställa som villkor för rösträtts utövning, att vederbörande över huvud taget icke häftar för oguldna kommunalutskylder. Den tidsbegränsning för utebliven skattebetalnings verkan att utestänga från rösträtt, som gäller i fråga om den politiska rösträtten, finnes alltså ej beträffande den kommunala, utan anses den

vanliga preskriptionstiden av tio år gälla. Emellertid är det ganska vanligt i en del kommuner, att avkortning eller avskrivning av utskyl-der äger rum, även om preskriptionstiden av tio år icke tilländalupit. I andra kommuner åter håller man på denna preskriptionstid. Därigenom uppkomna olikheter rörande tiden för obetalda kommunalutskylders verkan såsom diskvalifikation för den kommunala rösträtten äro uppenbart oegentliga och olämpliga, och nämnda olikhet kräver därför i och för sig en reglering. Genom en sådan reglering skulle vinnas även en välbehörlig lättnad i fråga om kontrollen över att den fordrade skattskyldigheten fullgjorts. Därtill kommer såsom en huvudsynpunkt, att det måste anses riktigt, att diskvalifikationen i följd av bristande utskyldsbetalning icke är olika för de omedelbara politiska valen, valen till andra kammaren, och för de medelbara, på den kommunala rösträtten grundade valen till första kammaren. Utskyldsstreetet verkar i och för sig så ojämnt, att de lindringar, som däri kunna ske, också böra vidtagas.»

Förevarande spörsmål framfördes senast vid 1913 års riksdag, vid 1914 års senare riksdag och vid 1916 års riksdag genom i ämnet väckta motioner, i anledning varav samma års konstitutionsutskott förordade skrivelse i ämnet till Eders Kungl. Maj:t.

Konstitutionsutskottet vid 1913 års riksdag yttrade, att vad i den då föreliggande motionen förordats syntes utskottet från praktisk synpunkt innebära en given fördel, då därigenom en välbehörlig lättnad skulle vinnas i fråga om kontrollen över att den fordrade skattskyldigheten fullgjorts. För närvarande torde nämligen på många håll, där obetalda utskylder kvarstode såsom diskvalificerande för rösträtt ända till tio år, mycket stora svårigheter möta vid röstlängdens uppgörande. Den olika praxis, som kommunerna följde i fråga om »efterskänkande» av obetalda utskylder — varmed diskvalifikationen upphörde — eller »avkortning» av desamma — varigenom de avfördes ur kommunens räkenskaper men fortforo att diskvalificera för rösträtten — borde också enligt utskottets mening påkalla en reglering. Utskottet funne ej heller att några principiella betänkligheter behöfve hysas mot införande på det kommunala området av bestämmelser i berörda ämne, motsvarande dem, som redan gällde beträffande den politiska rösträtten. I vad 1913 års konstitutionsutskott sålunda anfört instämde även konstitutionsutskotten vid 1914 års senare riksdag, vid 1916 års riksdag ävensom vid innevarande riksdag.

På grund av vad som anförts dels i de väckta motionerna, dels i det av konstitutionsutskottet avgivna utlåtandet får riksdagen hemställa,

det täcktes Eders Kungl. Maj:t efter verkställd utredning låta utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i gällande kommunalförfattningar, att den tid, under vilken obetalda kommunalutskylder medföra förlust av kommunal rösträtt, begränsas enligt i huvudsak samma grunder, som äro bestämda i fråga om den politiska rösträtten.

Stockholm den 27 april 1917.

Med undersätlig vördnad.
